

АМЕРИКАНСЬКО- УКРАЇНСЬКІ ВІДНОСИНИ

УДК 327[73+477]+316.654:32.019.51

<http://doi.org/10.17721/2521-1706.2016.01.11-18>

Ольга Васильченко,
аспірантка
ІМВ КНУ імені Тараса Шевченка

ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНИЙ ДИСКУРС АДМІНІСТРАЦІЇ БАРАКА ОБАМИ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОГО СПРИЙНЯТТЯ АМЕРИКАНСЬКИМ СУСПІЛЬСТВОМ ПОЛІТИЧНИХ ПОДІЙ В УКРАЇНІ

Анотація. У статті на основі дослідження особливостей формування соціального сприйняття, ключових рис людського мислення, охарактеризовано риторичну адміністрації Б. Обами щодо політичних подій в Україні в 2014-2016 рр. У рамках роботи було також проілюстровано те, як фактор України в зовнішньополітичному дискурсі Барака Обами, серед іншого, використовується як засіб посилення основоположних засад політики США на світовій арені, укріплення та координації відносин з європейськими партнерами, та особливо – союзниками по НАТО. Втілити вищевказане стало можливим зокрема завдяки дослідженню природи політичних вербальних актів, зокрема вищого державного керівництва, через котрі відбувається актуалізація психологічних конотацій індивідуального і групового сприйняття. На даному тлі було здійснено оцінку можливостей впливу зовнішньополітичного дискурсу адміністрації Б. Обами на формування картини сприйняття американським суспільством політичних подій в Україні за вказаний вище період. Остання ж, на думку автора, значно активізує комплекс смислів та почуттів, котрі притаманні нинішній моделі світовідчуття американців, тим самим підтверджуючи роль метафоричного впливу на управління відносинами між акторами в межах світової арени.

Ключові слова: США, Україна, Барак Обама, соціальне сприйняття, зовнішньополітичний дискурс.

Із огляду на процес зміни вищої політичної влади в Сполучених Штатах Америки (США), і водночас широке коло міжнародних подій, пов'язаних із перебігом російсько-українського міждержавного конфлікту, актуальності набуває дослідження чинників, що впливають на формування сприйняття останнього американським суспільством.

Автор дотримується думки, що відносини політичні є лише одним із різновидів соціальних відносин. Саме тому постала необхідність дослідити ряд політичних промов Президента Барака Обами часу його другої каденції, зокрема з лютого 2014 р. по 2016 р., задля виявлення та характеристики риторичної американського лідера щодо політичних подій в Україні. Оскільки таке дослідження уможливить з'ясування ступеню впливу зовнішньополітичного дискурсу президента США на особливості сприйняття американським суспільством політичних явищ і процесів в Україні та її найближчому міжнародному оточенні.

Варто зауважити, що український вимір зовнішньої політики США як такий неодноразово входив до об'єктно-предметного кола досліджень таких українських

науковців як С. Галака, Є. Камінський, М. Лапіцький, Г. Перепелиця, П. Подлесний, К. Смаглий, О. Потехін, А. Худолій та ін.

У свою чергу, питання комунікативних процесів, їхнього впливу на свідомість людини досліджується представниками структуралізму (Ч. Пірс, Ф. де Соссюр, Ч. Моріс), постструктуралізму (Р. Барт, Ж. Дерріда, Дж. Лакофф), а також дискурсивного підходу (Л. Климанська, М. Козловець, О. Шейгал). Використання ж комунікативних технологій в контексті розгляду політичного простору можна знайти в низці досліджень А. Балашева, Д. Ольшанського, Г. Почепцова, а також Ю. Шайгородського та ін. Проте, не дивлячись на численні здобутки в сфері освоєння стратегічних, економічних, військово-технічних та культурних аспектів американсько-українських відносин, особливості впливу політичних заяв президентів США саме на формування сприйняття американського суспільства залишилися поза увагою науковців.

Виходячи з цього, метою даного дослідження є виявлення характеру впливу офіційної риторики адміністрації Барака Обама на ключові риси сприйняття американським суспільством політичних подій в Україні та її найближчому міжнародному оточенні.

Відповідно, досягнення такої мети наразі передбачає вирішення наступних завдань:

- Охарактеризувати особливості формування соціального сприйняття завдяки використанню політичного дискурсу;

- Простежити характерні риси риторики Б. Обама та представників його адміністрації щодо України в ряді його заяв з лютого 2014 по 2016 р.;

- Оцінити можливості впливу зовнішньополітичного дискурсу адміністрації Б. Обама на формування картини сприйняття американським суспільством політичних подій в Україні за вказаний період.

Перш за все, при дослідженні механізмів соціальної свідомості та сприйняття, звернемося до результатів досліджень в галузі прикладної психології. Оскільки, згідно з моделлю нейролінгвістичного програмування, «спосіб організації наших сенсорних і лінгвістичних функцій в запрограмовану послідовність розумової діяльності в величезній мірі визначає сприйняття нами оточуючого світу» [7, с. 671]. Саме тому, з метою отримання адекватної картини сприйняття цільової групи, варто віднайти та дослідити т.зв. «глибинні структури» когнітивних процесів. Останні ж, в свою чергу, мають в своїй основі фундаментальні неврологічні процеси, такі як почуття та відповідно відображаються в мові, як одному із засобів передачі інформаційних повідомлень та «первинній культурній надбудові» [10].

На сьогодні існує велика кількість поглядів на природу мови та її роль в житті людини. В рамках даного дослідження будуть використані наступні вихідні положення. По-перше, мова розглядатиметься як потужний фільтр для людського індивідуального і зрештою групового досвіду [2]. По-друге, оскільки у процесах суспільної інтеракції індивіди та групи користуються ресурсами та параметрами власної свідомості, зокрема під час обробки інформації і прийняття поведінкових рішень, вивчення способів та шляхів реалізації даного процесу стає вкрай важливим як у теоретичному так і практичному відношенні. Одна з причин і полягає в тому, що реалізація культурної структури відбувається у мові, саме тому і може бути досліджена як мова [10]. А відтак в рамках даного дослідження ми

також беремо за основу те, що мова, окрім засобу спілкування, також виступає у ролі символу належності до певної політичної групи [12, с. 167].

У даному контексті важливо також приділити увагу й концепції інтерпретативної культури К. Гірца. Система найменувань індивіда, на думку даного дослідника, розглядається як частина символічної системи культури, тобто набір символів, за допомогою яких реалізується потреба в орієнтації і характеристиці окремих індивідів – власне соціальне сприйняття [8, с. 71].

До того ж, розкриваючи ідею соціального групового характеру мислення, К. Мангейм звертається до явища мови. Ю. Сорока, підсумовуючи погляди вказаного науковця, стверджує, що слова і форми мислення, котрі використовуються індивідом в актуальній ситуації, запозичуються ним з минулого досвіду групи. Тож набір слів, їхніх значень, наявних у розпорядженні індивіда, характеризує групу, її сферу діяльності, світ її об'єкта. Точніше, слова і значення показують «той кут зору і сферу діяльності, в яких предмети досі були доступними сприйняттю та використанню їх групою чи індивідом» [8, с. 81].

Таким чином, на основі сприйняття утворюється переконання, що в межах даного дослідження розуміється як «правило, що описує взаємодію з цінностями». На думку відомого практичного психолога І. Малкіної-Пих, вони становлять собою певні узагальнення з досвіду, набір уявлень щодо того, як ставитися до вибраних явищ та подій дійсності [7, с. 699]. Відповідно, політичні дії (мовленнєві акти зокрема) можуть, серед іншого, виконувати функцію рефреймінгу (від англ. «frame» – рамка) – тобто переформатування або трансформації смислу політичного повідомлення завдяки видозміні рамки сприйняття. В результаті, відповідно, відбувається зміна реакції та той чи інший смисл, а також поведінка цільового об'єкта. Основою ж такого твердження є розуміння того, що люди зазвичай використовують свої органи чуттів зовнішньо, аби сприймати світ, і внутрішньо, аби «репрезентувати» переживання для самих себе. Єдине що, коли мова (як первинна культурна надбудова) «надто віддаляється від досвіду, виникає можливість сум'яття або ж невірної комунікації» [7, с. 675]. Саме тому процес рефреймінгу сприйняття політичної дійсності автор вважає можливим за умови використання як мовленнєвих структур, так і невербально виражених актів.

Ще одним аспектом, вартим уваги при оцінці можливості впливу будь-якого політичного (і зовнішньополітичного зокрема) дискурсу на сприйняття американським суспільством подій в Україні є природа мислення. На думку Ю. Сороки, воно є соціальним за своїм походженням, функціями, формами та застосуванням [8]. А його основою є публічна діяльність. Мислення становить собою рух значущих символів, даних людині в її досвіді і наділених сенсом. Символи, таким чином, на переконання української дослідниці, є матеріальними носіями думки, а їхні значення – доступні для систематичного емпіричного дослідження.

Основною тенденцією у цьому разі є актуалізація психологічних конотацій сприйняття (сприйняття як перцепції) і поступова їх метафоризація з перенесенням у сферу когнітивних аспектів соціальної взаємодії, інтерпретації та розуміння. Недарма, на думку автора, Дж. Лакофф зауважує, що наративи (котрі, в свою чергу, складаються з метафор) – це мозкові структури, котрі ми можемо проживати, виявляти в діяльності інших, а також уявляти, так як одні й ті самі мозкові структури використовуються для згаданих трьох видів досвіду [13, с. 93]. Таким чином, актуалізується потреба в більш детальному розгляді взаємозв'язку

особливостей функціонування фізіології мозкових структур зі становленням соціального сприйняття та відповідної політичної поведінки й моделей дійсності [1, с. 190].

При цьому, на переконання І. Демішевої, всі такі моделі дійсності будуть існувати у тексті, котрий є основною категорією в постструктуралізмі, згідно з яким всі явища та процеси) в світі (економічні, політичні, військові тощо) можуть розглядатися саме як текстуальні маніфестації. А головна його характеристика тексту – множинність. У даному разі більш повне визначення тексту можна знайти у роботах Л. Климаської, котра під ним розуміє «всю сукупність попереднього досвіду відносно проблеми, виражену у вербальній та невербальній формі» [4, с. 406].

Тим не менше, автор погоджується з думкою І. Демішевої стосовно того, що політики, таким чином, виступають модераторами тексту, оскільки вони «конструюють модель дійсності за допомогою меседжів – сюжетних повідомлень». Останні, в свою чергу, входять до складу міфу, що відповідно представляє собою сукупність повідомлень, які пояснюють одну подію чи один факт [3, с. 10].

А так як вказані пояснення, будучи частиною політичного міфу, перебувають у перманентному процесі творення, то, погоджуючись із думкою російського дослідника А. Чудінова, ствердимо, що й відповідні різні складові соціальної картини світу постійно взаємодіють між собою в людській свідомості [5, с. 61].

При чому, конструювати реальність міфу можна з будь-якого матеріалу. У ньому працюють «структури свідомості, на основі яких у світі уявляються дійсними такі предмети, які одночасно і вказують на його осмисленість. А на думку ж американського дослідника Г. Моргана можливим є також використання механістичних, фізіологічних, психічних, політичних, культурних та метафор влади, руху і трансформації для створення організації [5, с. 61]. У міфі світ освоєно так, що фактично будь-яка подія вже може бути вписана в той сюжет, про який у ньому розповідається. Він є розповідь, у якій вміщаються будь-які конкретні події, тоді вони зрозумілі й на являють ніяких проблем» [6, с. 229-230].

Відтак пропонується розглядати зовнішньополітичний дискурс держави, представлений крізь офіційні акти мовлення зокрема, як компонент системи творення певного політичного міфу. Останній може, серед іншого, втілюватися в вигляді маніфестації місіонерської ролі чи принаймні візії. Наприклад, А. Худолій доводить, що «головною ідеєю зовнішньополітичної програми Б. Обама є відновлення американського лідерства» [9, с. 448].

Справді, можна вважати, що проявом реалізації вказаної ідеї є те, що починаючи з розгортання із військово-політичних подій у Криму, Україна зайняла помітне місце серед виступів Барака Обама. Так показовим є те, що впродовж лютого – березня на постійній основі було здійснено ряд заяв президента США щодо України. Їхньою метою було оперативне сповіщення громадян Америки й міжнародної спільноти щодо бачення Білим Домом відповідних подій, а також окреслення поточної та майбутньої відповіді на них США. Відтак у своїй заяві від 28 лютого 2014 р. Барак Обама ствердив, що «український народ заслуговує можливість визначати своє власне майбутнє. Разом з нашими європейськими союзниками, ми [США – прим. авт.] закликали покласти край насильству, а українців – продовжувати курс, за яким вони здійснюють стабілізацію своєї країни...» Більш того, він одразу підкреслив, що «Сполучені Штати разом із

міжнародною спільнотою будуть неухильними в своєму спротиві будь-якому військовому втручання в Україну» [17].

Таким чином, соціальні та військово-політичні події в Україні додатково актуалізували ключові засади американської зовнішньої політики – захист існуючого міжнародного порядку, заснованого на дотриманні норм міжнародного права, прав людини та розвитку демократії, а також тісну співпрацю зі світовим товариством.

На підтвердження вищенаведеному, згадаємо, що в межах виступу Барака Обама щодо України від 17 березня 2014 р. було вказано, що Сполучені Штати керуються в своїх діях «фундаментальним принципом – народ України повинен визначати її майбутнє. А це означає, що необхідно поважати суверенітет та територіальну цілісність України, а також дотримуватися норм міжнародного права» [18]. У цьому ж виступі було також сказано, що Сполучені штати «мобілізували міжнародну спільноту задля підтримки України та ізоляції Росії через її дії, а також для запевнення своїх союзників та партнерів» [18]. Що, в свою чергу може свідчити про те, що США саме через таку риторику в зовнішньополітичному дискурсі реалізують мобілізаційну функцію політичного міфу. Оскільки завдяки останній, на переконання О. Гойман, створюються яскраві образи на базисі колективних почуттів і сподівань, при цьому в людей виникає небувала впевненість та ентузіазм у колективній діяльності.

Наголос на постійній координації дій з Європою є наскрізним для більшості заяв Барака Обама щодо України [15; 17; 19; 20]. Більш того, через заяви щодо України Білий Дім постійно надає меседжі дотримання своїх запевнень стосовно безпеки своїм союзникам по НАТО [14; 19; 21].

Наразі ж для характеристики ролі політичних подій в Україні в нинішньому зовнішньополітичному дискурсі 44-го президента США, звернімося до останньої промови «Про стан держави» до Конгресу, зробленої Бараком Обамою 13 січня 2016 р. Даний виступ являє собою підсумковий огляд того стану справ, в якому перебувають США як на національній, так і на міжнародній арені. І найбільш показовим для даного дослідження є те, що в рамках цього виступу Україну було загадано двічі, до того ж, в доволі відмінних контекстах. У першому випадку було зазначено, що «не дивлячись на погіршення стану економіки, Росія спрямовує ресурси на підтримку України та Сирії – залежних від неї держав, що прямо на очах виходять з її орбіти» [16]. Найбільше критики тут викликало, зокрема, вживання смислу «підтримка» з боку РФ, а, більш того, застосування виразу «client-states» для означення української та сирійської сторін. Так Стівен Пайфер, колишній посол США в Україні, у своєму Twitter зазначив, що таке визначення було «дивним», так як Москва, як він далі зазначає у своєму записі, «намагається дестабілізувати Україну» [11]. Представники ж і прихильники республіканської партії, в свою чергу, використали цей привід для того, щоб заявити, що Барак Обама бракує «розуміння геополітичних реалій» або ж, що президентська адміністрація «на жаль, давно перестала приділяти увагу Україні» [11].

Однак, офіційний же коментар речника Білого Дому виявив згодом, що «президент мав на увазі минулу тривалу підтримку Росією режиму экс-президента Віктора Януковича як перешкоду подальшій українській євроінтеграції, а також нинішню окупацію нею Криму та підтримку збройних угруповань на Сході України...» [21]. Таким чином, за словами посадовця, промова «Про стан держави» ще раз засвідчує рішучі наміри Сполучених Штатів допомогти українцям в

«розбудові мирної, процвітаючої країни, вільної самостійно вирішувати власну долю» [21].

Процес утворення смислів як процес побудови інформації про них полягає в розвитку вміння орієнтуватися в навколишньому світі. І ключова роль в даному разі, на переконання І. Кобзар та І. Володіної, належить метафорі, основному засобу створення різних соціальних образів [5, с. 60].

Соціальні образи, в свою чергу, виконують притаманну суто їм детермінуючу функцію. А саме: вони створюють соціальні ролі та соціально-статусні позиції, певну частку стереотипних установок тощо. Це відбувається, відповідно, з метою формування й закріплення у людській свідомості певних характеристик, які впливають на відношення широкої аудиторії до них, примушуючи оцінювати їх і реагувати на різного роду події й дії, з ними пов'язані [5, с. 60].

У другій частині своєї останньої промови до Конгресу Барак Обама водночас надає інше бачення України. Оскільки, за його словами, коли США «допомагають Україні захистити власну демократію...це посилює міжнародний порядок, від якого ми [США – прим. авт.] залежимо» [16]. Виходячи з цього, можемо зрозуміти, що в зовнішньополітичному дискурсі Барака Обами 2016 р. Україна продовжує посідати провідне місце як елемент, котрий сприяє укріпленню цікавого для Сполучених Штатів світового порядку. Саме тому активна допомога Києву допомагає Білому Дому вигідно балансувати на міжнародній політичній арені, зокрема в відносинах з РФ. Оскільки, говорячи про несприятливий стан справ, та негативний вплив економічних санкцій на РФ, Барак Обама водночас наголошує на тому, що «так бути не повинно», і що існує альтернативний шлях вирішення проблеми. Однак його, за словами американського президента, має обрати російське керівництво власноруч [16].

На думку автора, щойно наведене якраз і відповідає схемі здійснення метафоричного впливу на суспільну свідомість та сприйняття, запропонованій Я. Косяк. Вона передбачає наступні кроки, в межах котрих:

1. Моделюється ситуація, схожа з тією, у якій агент прагне вплинути на цільовий об'єкт;
2. Демонструється «правильний» або «неправильний» сценарій дій;
3. Показується результат дій (привабливий для агента впливу або, навпаки, неприйнятний);
4. Об'єкту маніпуляції надається можливість самому зробити висновок [6, с. 229].

Усе вищенаведене, приводить до наступних висновків. По-перше, завдяки політичним вербальним актам, зокрема вищого державного керівництва, відбувається актуалізація психологічних конотацій індивідуального і групового сприйняття, а також поступова їх метафоризація з перенесенням у сферу когнітивних аспектів соціальної взаємодії, інтерпретації та розуміння. Саме тому, по-друге, в зовнішньополітичному дискурсі Барака Обами фактор України може, серед іншого, розглядатися як засіб посилення основоположних засад політики США на світовій арені, укріплення та координації відносин з європейськими партнерами, та особливо – союзниками по НАТО. По-третє, розглянута в дослідженні риторика адміністрації Барака Обами опосередковано модулює ставлення американського суспільства не лише до політичних подій суто в Україні, але й до Росії, закладаючи водночас декілька альтернативних варіантів розвитку

американсько-російських відносин. Більш того, по-четверте, політичні події в Україні крізь вербальні акти зовнішньополітичного дискурсу адміністрації 44-го американського президента служать підкріпленням візії американського суспільства щодо НАТО та країн Європи. Тобто, очевидним стає взаємовплив згаданих текстів, особливо з огляду на постійний наголос Б. Обами та його оточення на тісній координації й посиленні підтримки союзників по НАТО, незмінних зобов'язаннях щодо колективної оборони за Статтею 5 Північноатлантичного договору тощо. Зрештою, по-п'яте, можемо говорити про суттєвий вплив риторики Б. Обами на формування сприйняття американським суспільством політичних подій в Україні. Оскільки вона значно активізує комплекс смислів та почуттів, котрі притаманні нинішній моделі світовідчуття американців. Відповідно, по-шосте, завдяки використанню визначеної комбінації слів, змінюються або ж укріплюються фрейми глибинних структур масової свідомості американців, на які в результаті накладається нарратив щодо української політичної дійсності. Таким чином, іншими словами, можна припустити, по-сьоме, що, надсилаючи меседж у зовнішнє політичне середовище, вище американське керівництво первинно звертається до власне американської національної семіосфери, крізь яку відповідним суспільством і буде сприйматися будь-яка комбінація викладених фактів про події в означеній частині світу.

Отже, така оцінка можливостей впливу зовнішньополітичного дискурсу 44-го американського президента актуалізує необхідність подальших досліджень у даному напрямку задля відстеження та оцінки фактичних змін у сприйнятті американським суспільством політичної дійсності в Україні та її найближчому міжнародному середовищі.

Література

1. Гойман О. О. Функції соціальної міфології (історико-філософський аспект) / О.О. Гойман // Гілея: науковий вісник: збірник наукових праць / гол. ред. В. М. Вашкевич. – К.: ПП «Видавництво «Гілея», 2014. – Вип.82 (№3). – С. 187-192.
2. Гусейнова А. А. Конструктивистская концепция во внешней политике / А.А. Гусейнова // Гілея: науковий вісник: збірник наукових праць / гол. ред. В. М. Вашкевич. – К.: ПП «Видавництво «Гілея», 2014. – Вип.82 (№3). – С. 416-419.
3. Демішева І. О. Конструювання дійсності українців політиками: специфіка українського політичного тексту (2005–2010 рр.) / І. О. Демішева, автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата політичних наук за спеціальністю 23.00.03 – політична культура та ідеологія // НПУ імені М.П. Драгоманова. – К., 2011. – 22 с.
4. Климанська Л. Д. Специфіка політичного дискурсу соціальної проблеми / Л.Д. Климанська // Гілея: науковий вісник: збірник наукових праць / гол. ред. В. М. Вашкевич. – К.: ПП «Видавництво «Гілея», 2014. – Вип.82 (№3). – С. 405-409.
5. Кобзар І. М. Роль метафори у створенні образів сучасного інформаційного суспільства / І. М. Кобзар // Філософія і політологія в контексті сучасної культури. – Дніпропетровськ: ДНУ імені Олеся Гончара, 2014. – Вип.8. – С. 60-64.
6. Косяк Я. О. Метафорична казка як елемент політичного міфу у структурі символізації політичного простору / Я. О. Косяк // Філософія і політологія в контексті сучасної культури. – Дніпропетровськ: ДНУ імені Олеся Гончара, 2014. – Вип.8. – С. 227-230.
7. Малкина-Пых И. Г. Справочник практического психолога / И.Г. Малкина-Пых. – М.: Изд-во Эксмо, 2004. – 784 с.
8. Сорока Ю. Свої, чужі, різні: соціокультурна перспектива сприйняття Іншого: монографія / Юлія Сорока. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2012. – 332 с.
9. Худолій А. О. «Перезавантаження» риторики Б. Обами / А. О. Худолій // Гілея: науковий вісник: збірник наукових праць / гол. ред. В. М. Вашкевич. – К.: ПП «Видавництво «Гілея», 2014. – Вип.82 (№3). – С.447-452.

- 10.Шейко В. М. Культурологія: навч. посіб. / В. М. Шейко, Ю. П. Богуцький, Е. В. Германова Де Діас. – К: Знання, 2012. – 494 с.
- 11.Coalson R., Iakubovych T. Many Puzzled by Obama’s Reference to Ukraine as Russian ‘Client State’ / Robert Coalson and Tetiana Iakubovych // Radio Free Europe / Radio Liberty. – January 13, 2016. [Electronic resource]. – URL: <http://www.rferl.org/content/ukraine-obama-state-of-union-reference-puzzles-many/27486026.html>
- 12.Craith M.N. Language, power and identity politics / Craith Máiréad Nic // Palgrave Connect (Online service) Basingstoke: Palgrave Macmillan 2007. – P.1–240. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.sociology.sunimc.net/html/edit/uploadfile/system/20100824/20100824044750533.pdf>
- 13.Lakoff G. The political mind: why you can’t understand 21st-century politics with an 18th-century brain / George Lakoff. – New York, Penguin Group, 2008. – 292 p.
- 14.Martin P. Obama’s Speech on Ukraine: Propaganda and Lies / Patrick Martin // World Socialists Web Site. – March 27, 2014. [Electronic resource]. – URL: <https://www.wsws.org/en/articles/2014/03/27/obam-m27.html>
- 15.Readout of the President’s Call with President Putin / The White House. – March 16, 2014. [Electronic resource]. – URL: <https://www.whitehouse.gov/the-press-office/2014/03/16/readout-president-s-call-president-putin>
- 16.Remarks of President Barack Obama – State of the Union Address As Delivered / The White House. – January 13, 2016. [Electronic resource]. – URL: <https://www.whitehouse.gov/the-press-office/2016/01/12/remarks-president-barack-obama-%E2%80%93-prepared-delivery-state-union-address>
- 17.Statement by the President on Ukraine / The White House. – February 28, 2014. [Electronic resource]. – URL: <https://www.whitehouse.gov/the-press-office/2014/02/28/statement-president-ukraine>
- 18.Statement by the President on Ukraine / The White House. – March 17, 2014. [Electronic resource]. – URL: <https://www.whitehouse.gov/the-press-office/2014/03/17/statement-president-ukraine>
- 19.Statement by the President on Ukraine / The White House. – March 20, 2014. [Electronic resource]. – URL: <https://www.whitehouse.gov/the-press-office/2014/03/20/statement-president-ukraine>
- 20.Statement by the President on Ukraine / The White House. – July 29, 2014. [Electronic resource]. – URL: <https://www.whitehouse.gov/the-press-office/2014/07/29/statement-president-ukraine>
- 21.Wiser D. Obama: Ukraine a Russian ‘Client State’ / Daniel Wiser // The Washington Free Beacon. – January 13, 2016. [Electronic resource]. – URL: <http://freebeacon.com/national-security/obama-ukraine-a-russian-client-state>

Надійшла до редколегії 20.03.2016

Olga Vasylichenko, Ph.D. Student, Institute of International Relations Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine.

FOREIGN POLICY DISCOURSE BY BARACK OBAMA’S ADMINISTRATION WITHIN THE MODERN PERCEPTION OF THE AMERICAN SOCIETY OF POLITICAL DEVELOPMENTS IN UKRAINE

***Abstract.** In the article a characteristic was given to rhetoric of Barack Obama’s administration on political events in Ukraine in 2014-2016, basing on the research of peculiarities of social perception formation, as well as of key features of the human mind. Within the framework of the research it was also illustrated how the Ukraine’s factor in Barack Obama’s foreign policy discourse is used, inter alia, as a means of strengthening the fundamental principles of the US policy on the world stage, as well as of promoting coordination and relations with the European partners, and especially – the NATO allies. All of the above was made possible after analysis of peculiarities of political nature of verbal acts, including that of top state leadership, which is aimed at updating certain psychological connotations of individual and group perceptions.*

Regarding the above, the power of influence of Barack Obama’s administration foreign policy discourse on shaping a picture of American society’s perception of political events in Ukraine for the indicated period was estimated. The latter, according to the author, significantly activates a set of meanings and feelings that are inherent in the current model of thought of Americans, thus confirming the role of metaphorical impact on managing relationships between actors within the global arena.

Keywords: USA, Ukraine, Barack Obama, social perception, foreign policy discourse.